

Pisma natarice Pepce

Igo Gruden

1.

Moj dragi, pišem ti to pismo drobno,
ker mi po tebi je tako hudó,
vsak dan pri srcu bolj in bolj turobno,
kot nad Šentjanžem zimsko je nebo.

Na tisto jutro se spominjam vedno:
zvonilo dan je po cerkváh ljubljanskih,
ko šla na vlak po ulicah sem stranskih,
da skrila bi vso svojo žalost bedno.

Ob oknu v vlaku sem se naslonila:
snežene kaplje so po šipi tekle,
v očeh solzé me pritajéne pekle,
doklèr Ljubljana v megli ni vtonila.

Kam greš, kam greš, deklé nesrečno? —
kolesa pod menoj vso pot so pela,
na mrzli klopi v kotu sem sedela
in spala bi, zaspala tam za večno.

Kaj bo z menoj, se nisem vpraševala,
ves čas le nate mislila sem verno,
dušila v prsih žalost neizmerno,
da pred ljudmi na glas ne bi jokala.

Ker pišem danes ti le to, oprosti!
saj mi po tebi je tako hudó,
kot bi med nama zrušili se mosti
in več ne morem k tebi čez vodó.

2.

Kako naj moje pismo bo veselo?
Sneži vse dni in vse noči sneži:
še vame je te dni hladnó zavelo,
od tebe pisma ne pozdrava ni.

Domá se tujka zdim zdaj sama sebi:
ko da prikrivam neko tajno grešno,
se večkrat skrijem v sobico podstrešno,
da v hiši je nihčè zaslutil ne bi.

Mar čista ni dovolj ljubezen moja,
da mi nikjer več v miru ni obstati
in moram kot popotnica za vrati
še v rodnem domu biti brez pokoja?

Kjer tebe ni, se svet mi zdi pustinja,
ki skozi noč blodim kakor senca tiha:
iz dalje mojega ne slišiš vzdih, a
ki spremlja te kot žalostna stopinja?

Kjer koli sem, povsod me k tebi vleče,
in šla bi, šla in šla na konec svéta,
da bi od tvojih rok bilà objeta,
v objemu skoprnela ti od sreče.

Bo drobna ptička mi še kdaj zapela,
ki gledam zjutraj v snegu njeno sled?
Kot ona tudi jaz sem onemela,
ne najdem zate toplih več besed.

3.

Vse v hiši spi, le meni ni do spanja,
preveč boli me ranjeno srcé:
nad pismo se telo mi trudno sklanja,
na beli list se utrinjajo solzé.

Nikogar ni, da bi mu potožila,
kako sem sama na vsem božjem svetu:
ljubezen moja je podobna cvetu,
ki s solnca sem v temó ga presadila.

Zakaj sem z mislijo se tolažila,
da mi brez tebe bo lahkó živeti?
Saj mogla zate vse bi pretrpeti,
če brez željá bi v srcu te nosila.

Odšli so dnevi kakor v vetru listi
in z njimi mojih devetnajst pomladi:
ko da hodila zdaj bi nad prepadi,
me strah za sèn je o ljubezni čisti.

Nemirna slutnja vso me spreletava,
ko kličem si v spomin podobo tvojo:
obraz tvoj vidim, grem za tvojo hojo,
a daleč vse kot v sivi megli plava.

V nočeh brez sna, ne vem, kaj premišlujem,
poslušam v oknu udarce mrzlih vej,
na vrtu glas samotni vetra čujem,
počasi čas pomika se naprej.

4.

Ko gledala sem v mraku danes rano
na oknu v lončku posušèni cvet,
na daljno sem pomislila Ljubljano
in grob se zdel mi je pod snegom svet.

Odpevali so z gred si petelini,
pri vseh sosedih luč je že gorela,
po gazi mati v cerkev je hitela,
obšli so nanjo davni me spomini.

Na misel so prišli mi tisti časi,
ko z njo otrok sem k svitancam hodila,
držala v strahu njenega se krila,
če psi na glas so lajali po vasi.

Nad griči — kot takrät — se je danilo,
ugašale so zvezde v sinji luči,
nekdo rožljaj z zapahom je in ključ,
prišel je dan — da bi ga le ne bilo!

Mladost se mi zazdela je kot breme,
ki v dan iz dneva moram ga nositi:
želela nekam daleč sem oditi
naproti solncu čez najvišje sleme.

Ko da srcé še nekaj pričakuje,
odprla okno sem v jutranji mráz:
vse ceste v zimi so bilé mi tuje,
pred njimi sem zakrila si obraz.

5.

Letela bi, če bi jaz ptička bila,
pod okno žvrgolet mu noč in dan:
takó si v pesmi iščem tolažila,
hladila bolečinam srčnih ran.

Ko včasí fantje peli so na vasi,
sem vstajala z dekliškim nepokojem;
zdaj vem, da si zaman v tolažbo pojem,
saj tuji so mi lastne pesmi glasi.

Kje si, moj ljubi, da te več ne najde
od dni samotnih obnemogla misel?
Otožen mrak je nad menoj obvisel,
kot v zimski sobi, kadar sonce zajde.

Če že usojeno mi je trpeti,
ker je ljubezen meni pot trpljenja,
zakaj bojim se, da mi v srcu jenja
odprta rana zate krvaveti?

Pokorno šla po trnovi bom poti,
srcá nemir bo bolj in bolj izginjal,
pokoj svetá le nate me spominjal,
ko pel bo zvon večerni po samoti.

Če slišal boš kedaj, ko se zvečêri,
vzdihljaj v odmevu zadnjem z daljnih lin,
da sem motila te, mi ne zameri:
od Pepce bil je žalosten spomin.